

Un total de 8.000 tiquets venuts i 48.000 degustacions de formatge fan que la 29 edició de la Fira del Formatge de la Seu tanqui portes amb un balanç de rècord, segons l'organització. Durant aquests tres dies milers de persones s'han atansat al recinte i s'han venut més de 6.000 quilos de diferents varietats.

FIRES GASTRONÒMIQUES

La Fira de la Seu ven 8.000 tiquets per a 48.000 degustacions de formatges

Afluència massiva de visitants en un certamen que ha batut rècords en tres dies

C. SANS

LA SEU D'URGELL | La fira de Sant Ermengol de la Seu d'Urgell va tancar ahir les portes després de tres dies d'activitat amb 8.000 tiquets venuts que es corresponen amb 48.000 degustacions de formatges artesans en el marc de la 29a Fira de Formatges Artesans del Pirineu. La responsable de l'àrea de Promoció Econòmica, Gemma Tó, va qualificar d'"èxit" el certamen i va destacar que coincidir amb el pont del Pilar, sumat al bon temps de tot el cap de setmana, ha ajudat a fer que la d'aquest any hagi estat una de les edicions més freqüentades dels últims anys i que el nivell de vendes ha estat superior al d'altres edicions. Més de 600 persones han participat en degustacions i tastos.

El balanç és òptim malgrat les dificultats que viu el sector com a conseqüència de l'increment de preus de la matèria primera i de l'energia, que provoca que el marge de benefici sigui cada vegada més petit i els productors es vegin obligats a recórrer a l'enginyer per reduir costos i que la repercussió per al client sigui mínima, tal com expliquen alguns dels artesans que hi han participat.

"Hem hagut d'apujar entre 1 i 2 euros el preu de la peça de formatge però intentem assumir el cost màxim nosaltres encara que el nostre marge de benefici sigui menor", va assegurar Elsa Cabús de Formatges Vilavella. Jeroni Majoral de Cal Majuba de la Seu va explicar que "he apujat el preu del producte entre un 25 i un 30% en els últims cinc anys però l'augment hauria d'haver estat més gran. He preferit assumir jo una part per no repercutir-la en el consumidor. Treballem sense mitjancers i això també ens ajuda". Per la seua part, Iban Campos, de Formatges de Pallars, va remarcar que "estem venent més car i guanyant menys que fa tres anys. L'increment del preu de l'energia, del preu de la llet i del farratge ens està ofegant".

Algunes parades van tancar ahir a la tarda al quedar esgotades les seues existències, la qual cosa fa pressuposar que s'ha complert l'objectiu de vendre més de 6.000 quilos de formatge, cosa que comportaria una facturació de més de 150.000 euros en els tres dies que ha durat la fira.

Milers de persones van degustar diferents varietats de formatges durant aquests tres dies a la Fira de Sant Ermengol de la Seu.

EN PRIMERA PERSONA

«La pujada del preu de la matèria primera no ens afecta gaire perquè produïm els nostres propis farratges. Però el preu de la llet i de l'aigua sí. És necessari el relleu generacional.»

ELSA CABÚS. FORMATGES VILAVELLA. BASTURS.

«Hi ha un munt d'explotacions que tanquen perquè ja no són viables. El preu de la llet s'ha doblat en un any i mig però l'increment del preu del formatge l'hem apujat tot just la meitat.»

IBAN CAMPOS. FORMATGES DE PALLARS

«Vaig instal·lar fa ja anys plaques solars. Soc totalment autosuficient i això m'ha salvat, altrament hauria tancat. Treballem sense mitjancers i això ajuda.»

JERONI MAJORAL. CAL MAJUBA. LA SEU

«He preferit sacrificar el meu marge de benefici per no perjudicar tant el consumidor. El meu marge de benefici es veu reduït cada any per la pujada del preu de la llet.»

ORIOLE RIZO. LA XIQUELLA DE LA VALL D'EN BAS

Premis per a 48 varietats i 11 medalles per a formatgeries locals

El certamen va premiar un total de 48 formatges artesans de 16 categories diferents d'entre 188 productes lactis. Les formatgeries de l'Alt Urgell van rebre 11 medalles en el concurs. Formatges de l'Abadessa (la Seu) es va emportar 4 medalles, Castell-llebre (Peramola) va aconseguir 3 guardons, Mas d'Eroles (Adrall) també va sumar 3 medalles i Formatgeria Serrat Gros (Ossera) es va emportar una medalla d'or.

Els visitants han pogut degustar i comprar fins a 150 varietats diferents de formatge de vaca, de cabra o d'ovella en format tendre, madurat o sec elaborat de manera artesana. La majoria procedien del Pirineu català, basc, francès i andorrà. El formatge convidat va ser un de Lleó (Quesos Facendera) i un altre del Pla d'Urgell (Formatges Camps).

Les degustacions es podi-

en maridar, per primera vegada, amb un vermut (Vermouth Murcarols de la Pobla de Lillet). També es podia escollir entre la Cervesa C13 de la Pobla de Segur (Pallars Jussà), el vi de la Fira del Vi del Pirineu de Talarn (Pallars Jussà) i l'aigua Pineo.

Com ja és tradició, el cer-

CANVI D'UBICACIÓ

L'ajuntament valorarà la possibilitat de traslladar el certamen al centre de la ciutat

tamen no ha deixat de banda la resta de sectors comercials, com la fira d'artesanía, l'AutoFira o la venda ambulànt, que han sumat 3.000 metres lineals de carrers.

L'ajuntament valorarà de cara a la pròxima edició la possibilitat de traslladar la fira al centre de la ciutat.

EDITORIAL

El sector turístic es consolida

Els diferents sectors del turisme de Lleida porten molts anys picant pedra per donar visibilitat a uns paratges naturals de primer ordre, uns esports d'aventura capdavanters i innovadors, unes pistes d'esquí que van des del complex més important de Catalunya i al podi espanyol, fins a petites i mitjanes estacions familiars amb gran projecció; patrimoni natural incomparable amb les esglésies de la vall de Boí i el seu Patrimoni de la Humanitat com a guinda d'un pastís cultural innombrable, des d'Aran a la Ribagorça, els dos Pallars, el Solsonès i rius avall, la Noguera i el seu cel estrellat, que igual llueixen de nit que amb els vols sense o amb motor de la vall d'Àger; el Montsec i la seua versatilitat, tant per a senderisme i excursionisme com per la seua fauna i flora, el parc de l'Alt Pirineu, les valls d'Àneu... i així podríem seguir amb quaranta enclavaments del Pirineu, el Prepirineu o les rutes del vi i de l'oli del pla, els castells de la Segarra, l'estany

d'Ivars i Vila-sana, les banquetes del canal d'Urgell o els colorits primaverals del Segrià i els seus florits camps.

Ara sembla fàcil, però a Ponent i a les comarques de muntanya res els ha vingut donat. La competència de les platges de Girona o Tarragona, el poder d'atracció de Barcelona i la proximitat d'altres destinacions turístiques més conegudes han estat hàndicaps que Lleida ha anat venent a poc a poc. Les millores de les infraestructures i els serveis han estat vitals i és evident que la pandèmia i el turisme de proximitat obligat han ajudat, però el mèrit del sector per modernitzar-se, oferir una hostaleria i una gastronomia de qualitat complementària és un mèrit que els correspon sols a ells i a totes les administracions, des dels ajuntaments fins a Diputació, Generalitat i Estat, que els han ajudat. En el que portem d'aquesta temporada ens aproxi-

mem ja als 1,5 milions de pernотacions i gairebé 600.000 visitants, i només el ràfting del Sobirà, que va tancar ahir, ha ofert 325.000 serveis. Xifres molt importants que lluny de la complaença han de ser un estímul per continuar creixent en un context de qualitat i respecte a l'entorn.

L'horror que viu Gaza

Un milió de desplaçats a Gaza en una setmana, més de 2.000 morts i 9.000 ferits són xifres esgarrifoses que han de comportar que les autoritats mundials assequin àrabs i israelians en una taula per parar aquest horror. Ningú amb dos dits de front o humanitat resta motius a Israel per defensar-se del terrorisme de Hamas, però aquesta salvatjada de l'extremisme mai pot ser excusa per matar indiscriminadament la població civil, mai.

www.segre.com @redaccio@segre.com

SEGRE

DIARI SEGRE SLU

PRESIDENT
Robert Serentill Utgés

CONSELLER EDITORIAL
Santiago Costa Miranda

DIRECTORA
Anna Sàez Mateu

SUBDIRECTORES
Anna Gómez i Marsol
Glòria Farré Lorente

REDACTORS EN CAP
Joan Martí Alegret
Josep Grau Santesmases
José Carlos Miranda Ester

SECCIONS
Esports: José Carlos Monge Clemente.
Economia: Eva Martínez Muruaga.
Comarques: Helena Culleré Garcia i
Raúl Ramírez de Arellano Benito.
Disseny: Anna Barcala Sirvent.
Edició web (segre.com): Carles Díaz Perera.

Dipòsit legal: L-458-1982.

GRUP SEGRE

Publicitat: Carles Jiménez Abajo.
Administració: Eva Miranda i Cos.
Relacions externes: Rosa Reig Crusells.
Gestió de persones: Santi Sans Mir.
Producció: Carles Duran Codina.
Manteniment: Joan Clivillé Figueras.
Innovació i tecnologia: Ferran Perdrix Sapiña.

Redacció, administració i publicitat: Carrer del Riu, 6. 25007 Lleida. Tel. 973 248 000. Tel. "Club del Subscriptor" 973 248 008. Fax redacció: 973 246 031. Fax publicitat: 973 229 076. Fax administració: 973 224 688. Apt. de correus: 543 **Planta d'impressió:** Carrer de la Premsa, 2. 25660 Alcoletge. Tel. 973 196 600. Fax: 973 197 001. **Delegacions:** LA SEU D'URGELL. Avinguda Pau Claris, 8 entresol. Tel. 973 360 202. TÀRREGA. Xavier Santesmases (delegat). Governador Padules, 2. Tel. 973 310 414. MOLLERUSSA Avinguda del Canal, 7. Tel. 973 603 772.

VOX POPULI

Marc Ferrer @ferrer_marc

«Tinc una pregunta per als que ataquen Israel. Ha millorat la vida a Gaza després de l'atac de Hamàs? Quin era l'objectiu d'assassinar nens, avis, treballadors immigrants, turistes? Hamàs és garantia de pau i democràcia a Palestina?»

Maria José @majosevn

«Totes les causes justes del món tenen els seus defensors. En canvi, Catalunya només ens té a nosaltres.» Lluís Companys.»

Gemma Pasqual @GemmaPasqual

«Matinada del 15 d'octubre del 1940. Uns peus descalços. Montjuïc. Un calfred. Una frase: "Per Catalunya!" I un cos abatut a trets a terra. "Tornarem a sofrir, tornarem a lluitar, tornarem a vèncer." President #Companys en la memòria.»

Maria @mariacasado

«Preciós! L'Espanyol salta al terreny de joc amb onze gossets que busquen llar.»

Gemma Ubasart

«El silenci i l'oblit jurídic amb Companys són contraris als principis de justícia i reparació»

Consellera de Justícia de la Generalitat

JOSEP GRAU
PRIMERA ESMENA

Innocència

Els misteris que importen sempre estan a la vista, i cal renéixer amb una mirada intensa per contemplar-los

TOT EL que val la pena és compatible amb la innocència. Els misteris que importen sempre estan a la vista, i cal renéixer amb un esguard intens per contemplar-los. Ser profund sense perdre la ingenuïtat: aquest és el secret del gran art. Ser profund i divertit, valgui la redundància. El passat no pertany al temps, sinó a una mirada. Allunyats de la llum, reconforta saber que hi va haver dies inoblidables que et salven en nits de lladrucs miserables, en nits que t'abandonen com un paper enmig del carrer, en nits en què la soledat et colpeja com la coça d'un ruc. Si conservéssim l'enlluernament infantil tot ens semblaria nou i no perdríem el temps en modes estrafolàries, que són la manera que tenim els adults de combatre l'avorriment. L'existència és innocència o és mort. Una barreja d'admiració i de sorpresa és el principi de la filosofia; la gratitud, el de la fe; la ingenuïtat, el de l'art. L'alegria és el principi de tot. El pecat no és estar trist; és estimar la tristesa. També ho és embrutar les aigües per aparentar profunditat. Qualsevol pintura i qualsevol partitura i qualsevol amor corre el risc de no valdre res, i

no valdria res sense córrer aquest risc. Els ossos crepiten en la foguera d'una vida en què ressonen com un baix continu els silencis i els secrets. No aspirem, inspirem. El món és més fondo que extens. Només hi ha una manera d'expressar-se: amb una intel·ligència una mica malvada i alhora amb candidesa. De forma perversa i sofisticada i amb el cor pur, amb alegria i senzillesa, com l'ocell que canta. Si volem donar vida a l'escriptura hem de fregar la incorrecció política, però no hem de perdre de vista que no és als rics que hem d'envejar, sinó als que tenen capacitat de pregar. Riure's de tot i pregar: tota la resta té molt poca importància. L'histrionisme i l'absurd i l'esperpent de qui ja torna de tot són una magnífica manera de desafiar la borrosa sintaxi de la mort. Ens fem grans i cada vegada tenim més carta blanca per dir animalades i ser feliços. Per ser feliços perquè diem animalades. Sempre que fem balanç de les nostres vides donem les gràcies al Déu que no existeix, que reneix en cada nen que neix i ens ensenya la ciència necessària –la innocència– per entendre el món.

EL MÉS LLEGIT A SEGRE.COM

1

Assalten un matrimoni a la seua casa d'Alguaire

■ L'assalt violent a la seua casa d'Alguaire a un matrimoni per robar-los, la notícia més llegida les últimes 24 hores a la nostra pàgina web.

Salta al canal per salvar el seu gos i els rescaten sans

Cappont, a favor de traslladar la Fira i millorar els Camps

■ La notícia del possible trasllat de la Fira dels Camps Elisis i el suport del barri de Cappont, si es milloren els Camps, entre el més llegit.

3

TRIBUNA

Rodalies Lleida, parlem amb rigor

ISIDRE GAVÍN I VALLS
DIPUTAT DE JUNTS AL CONGRÉS PER
LLEIDA, L'ALT PIRINEU I ARAN

ES PARLA de Rodalies Lleida referint-se només als serveis ferroviaris de les nostres rodalies, el servei de rodalies d'una ciutat és molt més que això, però com que on hi ha més dèficit és en aquest àmbit, és aquest el tema recurrent. Com està el nostre servei de Rodalies ferroviàries? Li manquen més freqüències en alguna línia, entre altres coses, que en parlem amb rigor i que l'estat compleixi el seu compromís del 2009 de traspasar els recursos i un canvi d'operador. Repassaré l'estat del servei de Rodalies línia per línia.

La línia Lleida-Balaguer és la part del servei de Rodalies de la línia de Lleida-La Pobla. L'estat la va tancar després d'anys de mal servei. La Generalitat assoleix el traspàs i després d'uns anys de millora i gestió de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC) tenim un servei de qualitat amb trens moderns, i una puntualitat i una satisfacció del client que supera el 95 per cent. En aquest tram tenim 10 freqüències diàries que es complementa amb 11 freqüències més de bus, amb un total de 21 freqüències diàries de transport públic. En zones de baixa densitat de població, la complementarietat tren-bus dona més freqüències i millor servei.

La línia Lleida-Cervera té un major dèficit, però de freqüències i de qualitat. Per això,

amb el treball de la Comissió de seguiment del territori (Diputació, ajuntaments, consells, sindicats), el conseller Damià Calvet i jo mateix, a la Llotja de Lleida, en la presentació del Nou Pla de Rodalies de Lleida 2020-2030 (encara hi ha qui diu que no hi ha Pla de Rodalies, potser que se n'assabenti), varem anunciar la decisió del departament de territori de doblar les freqüències de Lleida-Cervera de 6 a 12 diàries i també de substituir l'operació Renfe per FGC per tenir d'una vegada per totes un servei de qualitat, el mateix de Balaguer. Després d'anys de no fer el traspàs i de no donar un servei en condicions era la decisió que ens assegura una millora real en quantitat i qualitat; l'any 2024 pot començar aquest nou servei.

Per a la línia Lleida-Borges,

el Pla proposava passar de 3 a 5 freqüències diàries ferroviàries complementat amb les 17 freqüències de bus Exprés i un servei de transport a la demanda a la comarca que enllaça amb tren i bus. Tot plegat dona una bona cobertura de transport.

La línia Lleida-Monsó s'inclou a les rodalies de Lleida, però no ho és, la Generalitat no hi té cap competència. És una línia intercomunitària i malgrat demanar-ho reiteradament l'estat no ha volgut incrementar les freqüències, però el més vergonyós és, i també s'ha demanat reiteradament, que els trens de passatgers que passen per Almacelles no s'aturen! El menyspreu als usuaris és majúscul. En aquest cas també la Generalitat corregeix aquest dèficit amb 16 freqüències diàries de bus Exprés a Almacelles.

No m'entretinc a detallar tot el que preveu el nou Pla de Rodalies de Lleida 2020-2030 que no sigui ferroviari, però inclou actuacions tan rellevants com la construcció de quatre noves estacions de bus: Juncada-Almacelles-Tàrrega-Lleida, totes elles en execució.

En conclusió, tot allò del Pla que depèn de la Generalitat s'ha fet o està en execució, i allò que depèn de l'estat, inclosos Adif i Renfe, està pendent, però el més greu és que l'any 2009 i 2010 l'estat va aprovar el traspàs del servei de Rodalies de Renfe a la Generalitat, un acord de la Comissió mixta de traspasos y valoraciones,

en què deia que si en un any no es signava un contracte de servei amb Renfe es traspasarien els actius per prestar el servei. Mai no han traspasat ni diners ni trens ni personal ni vies ni estacions.

El primer responsable del mal servei és qui el presta (Renfe) i el govern de qui depèn, per no complir els seus propis acords. Per això, el departament de territori, després de no veure ateses ni les reclamacions de traspàs ni de millora de servei, decideix el 2020 retirar a Renfe el servei Lleida-Cervera-Manresa

i passar-ho a FGC en una primera fase.

Com que la construcció de trens és lenta, es va preveure una millora de freqüències amb Renfe fins a l'arribada de FGC per a l'1 de gener del 2023 que sembla que s'implementarà l'1 de gener del 2024, però la qualitat i la puntualitat arribarà amb FGC.

Com que hi ha feina per fer, demano que tothom faci la que li pertoqui per responsabilitat i que entre tots ajudem a què les coses que manquen també passin. Jo estic disposat a fer tant una cosa com l'altra.

El primer responsable del mal servei és qui el presta (Renfe) i el govern de qui depèn, per no complir els seus propis acords

COL·LABORACIÓ

Les persones grans, inspiració de present i de futur

ANNA MIRANDA TORRES
REGIDORA DE PERSONES GRANS, SALUT I
CONSUM DE L'AJUNTAMENT DE LLEIDA

LES POLÍTIQUES al voltant de les persones grans són una prioritat per al nostre govern municipal. Dimarts passat vam tenir l'ocasió de commemorar el Dia Internacional de les Persones Grans, marcat en el calendari l'1 d'octubre, amb un concert a l'Auditori Enric Granados, en què precisament vam reivindicar el paper que té la gent gran tant en el present com en el futur de Lleida. Perquè escoltar activament les persones grans, que són una gran font de saviesa, ens ha de permetre tirar endavant una ciutat més saludable, més amable, més justa i més civi-

ca i, al mateix temps, poder retornar-los tot allò que ens han transmès.

Per assolir aquest propòsit, des del govern municipal de la Paeria tenim l'obligació d'impulsar polítiques en aquest sentit que, en definitiva, també faciliten el dia a dia de les persones grans i contribueixen al fet que se sentin plenament participants de la vida a la ciutat.

És el moment per reescriure la vellesa també com a etapa de plenitud. El paquet de 100 primeres mesures del govern municipal ja inclou accions per avançar en una bona oferta d'atenció, d'activitats i d'oci,

com podrien ser la organització de sessions de ball, però sabem que no n'hi ha prou i que en caldran més.

En mobilitat, també hem habilitat nous passos per a vianants al carrer Príncep de Viana, a l'altura del carrer Paer Casanoves, i en crearem un altre a l'encreuament amb Prat de la Riba, amb l'objectiu que tothom pugui passar amb seguretat.

És important apoderar i escoltar els nostres avis i àvies perquè decideixin de quina manera podem avançar en propostes, com perquè també siguin proactius a l'hora de transmetre'ns les seves idees. Per això, apostem per recuperar el Consell Municipal de les Persones Grans, un òrgan que, entre altres competències, exerceix com a altaveu del

col·lectiu i canalitza les propostes que en surten al mateix govern municipal.

Així, incidim a l'hora de fomentar la participació directa de les persones. De la mateixa manera, també volem avançar a l'hora de proporcionar un major grau d'assessorament i de canalització de suggeriments o de requeriments, nomenant un síndic o una síndica per a les persones grans, per tal que s'hi puguin adreçar. Amb aquesta figura, garantim una comunicació més directa i àgil amb l'administració per posar en marxa actuacions de millora o de desplegament de noves accions.

Les persones grans són un col·lectiu proactiu que requereix de tota l'atenció. Tampoc podem oblidar que alguns d'ells van patir, a causa del

confinament, situacions de solitud no volgudes, la qual cosa també va tenir repercussions tant en la seva salut física com mental.

Per aquest motiu, volem recuperar les llars com a centres de trobada, garantint serveis com el de cafeteria i menjador, per tal que les persones que vulguin puguin dinar acompanyades i seguir una alimentació saludable.

Paral·lelament, també és important que fem una bona planificació, d'acord amb el Pla de Residències, i definim nous models habitacionals a Pardinyes, Cappont, la Bordeta, la Mariola i Balàfia, per garantir que les persones que ho desitgin puguin viure al barri de sempre i acompanyades per les seves famílies.

Des del govern municipal ens posem a la disposició de les persones grans per atendre les seves demandes i recollim les aportacions que ens fan amb l'objectiu de millorar el dia a dia a la ciutat. Comptem amb vosaltres perquè sou clau per avançar en la Lleida que volem.

GUIA

www.segre.com/guia

38 Música. Actuació de Nel Begley al Castell del Remei dins del festival Jazztardor.

39 Cine. Mor als 91 anys l'actriu Piper Laurie, cèlebre per 'Carrie' i 'Twin Peaks'.

MUNICIPIS PROMOCIÓ

Cap de setmana de fires gastronòmiques

Centenars de persones a la Fira de la Poma de Barbens i del Mostillo de Llimiana || Demostració de conducció de tractors al Pla d'Urgell i elaboració de peces de forja al Pallars Jussà

MARIA MOLINA

| BARBENS/LLIMIANA | Les fires gastronòmiques van tenir un especial protagonisme aquest cap de setmana a Lleida. Barbens va celebrar la 40 edició de la Poma, mentre que Llimiana va dedicar la jornada al mostillo, un típic dolç elaborat amb most de raïm. A la població del Pla d'Urgell es va organitzar un sopar de gala dissabte a la nit al qual van assistir més de 250 persones en un pavelló engalanat, amb un pastís decorat amb pomes que feia referència a les quatre dècades del certamen.

Segons fonts municipals, aquest ha estat l'any amb més participació, sobretot dels més joves, que es van encarregar d'organitzar el concurs de conducció de tractors i toros amb una àmplia participació femenina. També hi va haver un circuit infantil de tractors a més d'altres actes que van congregat centenars de persones durant tot el dia. A la tarda va tenir lloc un espectacle infantil i la jornada va finalitzar amb un concert i ball de l'orquestra La Chatta al pavelló.

Al Jussà, la Fira del Mostillo "ha servit per promocionar aquest producte típic i la població. Més d'un miler de persones hi han assistit per presenciar alguns dels actes organitzats des de primera hora del matí", va explicar l'alcaldeessa, Maria José Pérez. La 14 edició de la Fira va coincidir amb la X Trobada de Forjadors que van fer les seues demostracions al centre de la plaça i també van exhibir algu-

Un dels actes més freqüentats va ser la demostració de conducció de tractors amb una important presència femenina.

nes de les peces creades. Al migdia va començar el taller sobre l'elaboració del mostillo i una degustació de plats elaborats amb aquest dolç.

L'encarregat d'inaugurar el certamen va ser Jordi Abella, director de l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu, que es va referir a diferents escrits dels segles XVIII, XIX i XX en els quals es fa referència a aquesta població del Pallars Jussà. Posteriorment, es va dur a terme la projecció del vídeo *Un vol per Llimiana* a càrrec de Jaume Elies. També es va organitzar un taller sobre il·lustració botànica.

La Fira del Mostillo va congregat més de mil persones a Llimiana.

El moment de la benedicció ahir de la Mare de Déu d'Escarp.

RELIGIÓ PATRIMONI

Benedicció de la nova marededéu d'Escarp

| LA GRANJA D'ESCARP | La nova talla policromada de la Mare de Déu d'Escarp, ideada per Manel Casals, va ser beneïda ahir a l'església de la Granja d'Escarp. A la cerimònia van assistir també veïns de Seròs i Massalcoreig. La talla es col·locarà al temple al costat de la de la Verge de Montserrat. Durant l'eucaristia, es va llegir la carta del patriarca de Jerusalem fent una crida a la fi de l'espiral de violència entre palestins i israelians i es

va demanar a santa Maria d'Escarp que intercedeixi per la pau al món.

Casals va intentar trobar la marededéu *perduda* del monestir cistercenc de Santa Maria d'Escarp, un edifici històric ara ruïnós que al segle XIX va passar a mans privades. Al no trobar-la, va decidir imaginar-se-la a imatge dels canons del segle XIV, i la va fer realitat amb l'historiador Rafael Romeu i l'escultor Carlos Arrabal.

www.totastronomia.com

RAMON DRUDIS I MAURI
L'EXPLORADOR DEL COSMOS

Viatge pel Sistema Solar sense sortir de les comarques de Lleida

ESTEM A punt d'iniciar un viatge pels mons planetaris més propers; un viatge que sens dubte ens permetrà canviar les nostres idees del Sistema Solar Clàssic i les seues distàncies, únicament viatjant per Lleida i comarques.

El recorregut fins a trobar cadascun dels vuit planetes serà amb la seua veritable proporció i ajustant els diàmetres i les distàncies de les òrbites al Sol a una mateixa escala. Podem iniciar el viatge visitant la nostra estrella mare, una bola brillant de 31 metres de diàmetre, al mig de la plaça de la Sardana del Turó de la Seu Vella de Lleida. Fent un tomb per a uns i una caminada per als altres, podrem buscar els quatre planetes terrestres, que són els més propers al Sol, i es caracteritzen per petites mides, poca massa, gran densitat, pocs satèl·lits naturals i absència d'anells.

Així doncs, el més proper a la Seu Vella és Mercuri, de la mida d'una taronja gran, que fa voltes a la plaça de la Sardana i que passa de forma virtual pel costat del Castell Templer de Gardeny.

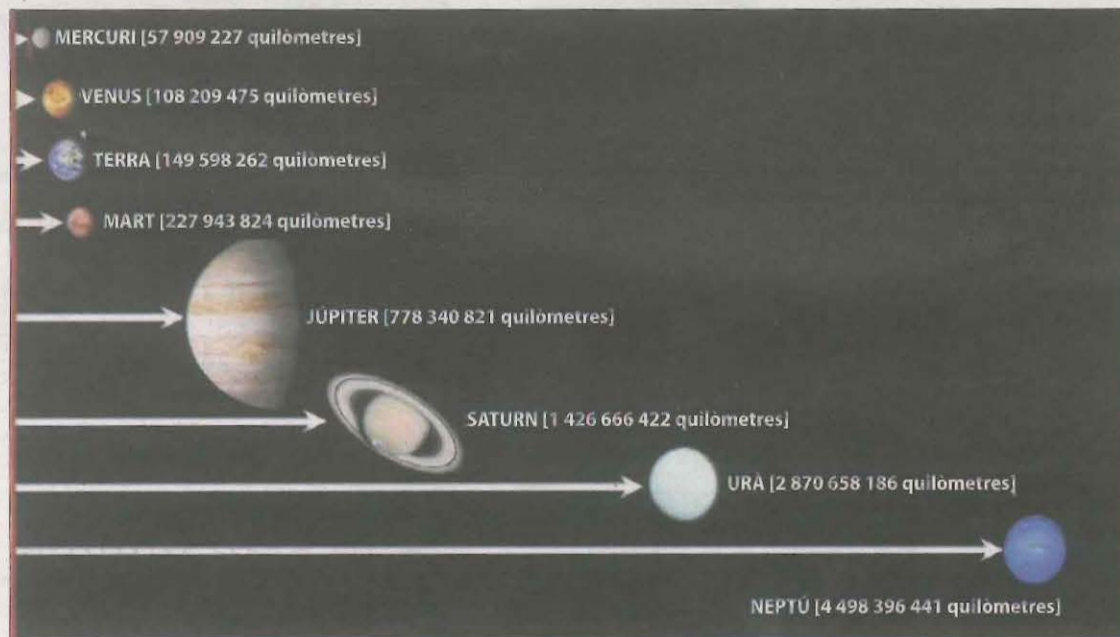
Sense sortir de la ciutat de Lleida, podrem encara visitar Venus, que és molt similar al nostre planeta blau, però malgrat les semblances que comparteix amb la Terra, Venus té característiques que impossibilitarien la vida a la seua superfície. Aquest cos planetari compta amb una atmosfera densa i tòxica, plena de diòxid de carboni. A això cal sumar que està sempre embolcallat per espessos núvols groguencs d'àcid sulfúric que atrapen la calor. Conseqüentment, dona lloc a un intens efecte d'hivernacle. De manera que Venus, tot i que no és el planeta més proper al Sol, sí que és el més càlid, ja que la temperatura a la superfície pot arribar als 475 graus centígrads. L'òrbita de Venus correspon, en la mateixa escala, a una esfera de diàmetre igual a una pilota de bàsquet, situada a la plaça Sant Jordi del barri de la Bordeta.

La Terra, el planeta de la vida, gràcies a moltes circumstàncies favorables, és en forma de globus de color blanc i blau, sensiblement superior a la pilota de bàsquet anterior, que s'acosta per la plaça a Joan XXIII del barri de Magraners.

Per poder arribar a Mart, caldria utilitzar algun mitjà de transport, malgrat que si necessitem reduir la pressió arterial, el colesterol o el sucre del nostre organisme per indicació del metge, hi podríem arribar tot

Òrbites a escala dels planetes del Sistema Solar sobre el mapa de les comarques de Lleida. RDM.

Distàncies mitjanes en quilòmetres dels planetes del Sistema Solar respecte del Sol.

fent una bona caminada fins al punt mitjà de la plaça de Sant Salvador del poble d'Albatàrec. Per l'esmentada plaça passa aquest cos celeste de color

vermellós cada 1,8 anys, de la mida d'una pilota d'handbol i que serà l'hàbitat per a alguns humans a finals del present segle o principis del següent.

Els planetes gegants estan a molta distància del Sol i són cossos de gran mida, tot i que de baixa densitat i, al no tenir una superfície sòlida, dispo-

sen d'una atmosfera molt extensa. Estan acompanyats per nombrosos satèl·lits i tots tenen sistemes d'anells, alguns dels quals molt febles. Els anells planetaris es formen quan cometes, asteroides o llunes es desintegren. Les restes d'aquests cossos són atretes pel camp gravitatori del planeta proper i comencen a orbitar-hi al voltant.

Júpiter forma part dels planetes del sistema solar exterior, això és, dels gegants gasosos. No té superfície sòlida, és tot gas. És el planeta que gira més ràpid de tot el nostre sistema (gira 28 vegades més ràpid que la velocitat de rotació de la Terra), ja que 1 dia jovian només dura 10 hores, té el dia més curt de tots els planetes del sistema solar; tanmateix, un any a Júpiter dura 12 anys terrestres. El planeta més gran del nostre sistema solar que va tenir una vocació frustrada d'estrella gira en forma de bola gasosa de 3,1 metres, al voltant de l'esfera solar que hi ha a la Seu Vella de Lleida i la seua òrbita passa, justament per la plaça de Catalunya del poble de Bellvís.

Per la plaça de Ramon Folch de la vila de Bellpuig, és per on transita Saturn, el planeta de color groc torrat que flota al centre del seu sistema d'anells, que amb 2,6 metres de diàmetre és el més espectacular de tots, vist amb aparells òptics.

Si seguim amb el nostre viatge planetari per les Terres de Ponent, trobarem un cos esfèric d'1,1 metres al costat de la font de la plaça de la Creu de Tremp; es tracta del planeta Urà, de color blavoverdós.

Neptú és el seu bessó, amb mida molt semblant i fa el seu recorregut pel carrer del Mig, un carrer medieval de la vila pallaresa de Rialb.

Malgrat que Plutó ja no és un planeta en el sentit clàssic i s'ha degradat a planeta nan des de l'agost del 2006, a efectes del nostre viatge per les òrbites planetàries encara en podem fer el seguiment dins de l'allargat territori on es troben les nostres comarques. Així doncs, l'òrbita de Plutó passa molt a prop de la frontera amb França, concretament per la plaça Deth Haro del poble aranès de Les. En aquest marc arquitectònic és on es troba l'Haro, el mític tronc d'abet d'11 o 12 metres de llarg que es planta al mig de la plaça l'endemà de Sant Pere per cremar-lo la nit de Sant Joan de l'any següent, en la nostra escala de proporcions Plutó tindria la mida d'una pruna.

Si després d'arribar a Les, els més agosarats volguessin continuar el viatge fins a l'estrella Proxima Centauri, la més propera a nosaltres, caldria fer servir alguna cosa més que els mitjans clàssics de desplaçament, ja que aquest astre es troba a gairebé dos vegades i mitja la distància que hi ha de la Seu Vella de Lleida a la Lluna, utilitzant la mateixa escala de proporcions. Bon viatge!